10-årsplan for psykiatrien

Klare mål, høje ambitioner og politisk prioritering er vejen til en psykiatri i verdensklasse.

Der skal sættes tidligt ind med evidensbaserede indsatser, når mennesker udviser tegn på mistrivsel og har symptomer på psykisk sygdom. Sådan sikrer vi bedre liv og fremtidsmuligheder for den enkelte og effektive behandlinger. En 10-årsplan for psykiatrien skal være langsigtet, strategisk og politisk prioriteret, så vi sikrer en klar retning, sammenhæng, tilgængelighed og effektive behandlinger. Det er på høje tid at opprioritere psykiatrien, skabe større sammenhæng på tværs af sektorer og insistere på evidensbaserede indsatser, der virker.

Psykiatrifonden bakker op om Sundhedsstyrelsens faglige oplæg til en 10-årsplan for psykiatrien og anbefaler, at oplægget behandles samlet som fundament for de politiske forhandlinger. Herunder følger Psykiatrifondens anbefalinger til de prioriterede indsatser i Sundhedsstyrelsens faglige oplæg (s. 16)

1. Opbygning af et lettilgængeligt tilbud i kommunerne til børn og unge med psykisk mistrivsel af ensartet høj kvalitet

Psykiatrifonden anbefaler, at:

→ der etableres et kommunalt, evidensbaseret tilbud om lettere behandling til børn og unge, der viser tidlige tegn på angst, depression og adfærdsvanskeligheder. I dag er de tilbud, børnene møder, ofte præget af tilfældigheder, midlertidige projekter og meget forskellige fra kommune til kommune.
→ der etableres én lettilgængelig indgang til forebyggelse og lettere behandling i alle kommuner. Et tilbud, der kan ligge dør om dør med skoletandlægen som en psykologisk børneklinik, hvor børnene og deres familier kan få evidensbaseret hjælp til de almindeligt forekommende mentale helbredsproblemer.

2. Styrkede indsatser til mennesker med svær grad af psykisk sygdom

Der er behov for styrkede indsatser for mennesker, der har svær grad af psykisk lidelse som eksempelvis skizofreni, bipolar lidelse og dobbeltdiagnoser. De får alt for ofte utilstrækkelig eller irrelevant behandling. Der er behov for tidligere opsporing og evidensbaseret behandling og der er behov for, at mennesker med svære psykiske lidelser, ikke overlades til eget ansvar for at finde vej til rette behandling.

Psykiatrifonden anbefaler blandt andet, at:

→ udbredelsen af dobbeltdiagnoser kortlægges. Der er store mørketal og usikkerhed om, hvor udbredt dobbeltdiagnoser er. Det resulterer i skæve og ineffektive behandlinger af personer med dobbeltdiagnoser.
→ der indføres en offentlig, døgnåben, landsdækkende, akut psykiatrisk visitationslinje, der fungerer som en direkte visitation for personer med psykiske sygdomme og symptomer, der vil give mennesker med akutte kriser, psykoser og andre akutte psykiske tilstande en let tilgængelig indgang til hurtig hjælp i det offentlige sundhedsvæsen.

3. Afstigmatisering af psykisk sygdom

Psykiske sygdomme er en folkesygdomme. Alligevel præger stigma og underprioritering psykiatrien. Stigma fordrer tabu og fordomme, og der er behov for at opprioritere en mere generel oplysningsindsats

Psykiatrifonden anbefaler, at:

→ indsatsen for afstigmatisering opprioriteres politisk, så det bliver alment kendt, hvor udbredt psykisk sygdom er på tværs af vores samfund, og der bliver en langsigtet politisk ambition og ramme for målrettet oplysning og kampagne, vi ved virker.

4. Styrkede tværfaglige og evidensbaserede miljøer

Psykiatrifonden anbefaler, at:

→ der etableres tværfaglige og tværsektorielle grupper, der skal bidrage til at understøtte den langsigtede faglige udvikling og kvalitetsforbedring.
→ evidensbaserede miljøer opprioriteres, og der peges politisk på prioritering af faglige retningslinjer for indsatser, der tager udgangspunkt i evidensbaserede indsatser.
→ særligt fokus på opkvalificering af fagprofessionelle omkring børn og unge i risikogrupper som fx børn, der vokser op i familier med psykisk sygdom. Det nationale kompetencecenter for børn og unge i familier med psykisk sygdom (KOMBU) er en oplagt model at videreføre.

5. Forskning og udvikling

Der er ikke sket den samme positive udvikling i behandlingen af psykisk sygdom, som vi i de senere år har set på fx kræftområdet. Det til trods for, at antallet af patienter i psykiatrien er fordoblet på ti år. Kapaciteten er ikke fulgt med udviklingen. En opprioritering af forskning inden for psykiatrien vil ikke blot medføre et generelt kompetenceløft, men også øget prestige inden for feltet og dermed øget attraktivitet ift. rekruttering og fastholdelse. Mere forskning giver flere hænder og stærkere kompetencer.

Psykiatrifonden anbefaler, at:

→ der stilles krav om evidens i psykiatriens behandlingstilbud.

→ medarbejdere i psykiatrien tilbydes kompetenceløft på tværs af forskellige sektorer.
→ der oprettes en årlig pulje på 100 mio. kroner af offentlige forskningsmidler, der reserveres til forskning i psykiatri.